

Adatszolgáltatás az MNB részére c. programcsomag ismertető - Tartalomjegyzék

Az *Adatszolgáltatás az MNB részére* programcsomag rendeltetése a kereskedelmi bankok a Magyar Nemzeti Bank felé történő napi adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének segítése.

Kérjük, a program használata előtt olvassa el a dokumentációt, ez hatékonyabbá teheti munkáját.

Általános tudnivalók a dokumentációkról, illetve a Help-ről

A Help a programban az **F1** billentyűvel elérhető. A tartalomjegyzékben megtalálhatja a Help-ben található, különböző témaköröket. Amennyiben a képernyőn, az ablakban a teljes szöveg éppen nem látható, használja a képernyő bal oldalán levő görgetősávot. A Help használatának elsajátításához, nyomja le az **F1** billentyűt.

Általános ismeretek

Technikai feltételek, szükséges erőforrások

Installáció és upgrade

A programok indítása és bezárása

A Windows szabvány-eszközeinek használata

A Windows szabvány-menü használata

Szabvány-nyomógombok jelentése

A programcsomag elemei

{bmc mnbjel.bmp}Adatszolgáltatás az MNB részére c. program

A programmodul célja az adatszolgáltatások adatainak felvételezése, külső rendszerből való betöltése, a jelentés elkészítése papíron és elektronikus adathordozón.

Bejelentkezés

Főképernyő

Felvételezés

Adatok

Archiválás és törlés

Jelentések nyomtatása, file készítés

Jelentések nyomtatása

File készítés

Külső adatok betöltése, ellenőrzése

Betöltés

Hibalista

Beállítások

Speciális funkciók

Egyéb funkciók

Fedezeti és likviditási jelentések szerkezete

Tablók módosítása

Fedőlapok (adatszolgáltatások alapadatai)

{bmc D01Pack.bmp}Adatbázis-kezelő program(verzió:1.05)

A programmodul célja az adatbázis karbantartása, elemei közti kapcsolatok esetleges átállítása.

Technikai információk

Az adatbázisok elérhetősége

A programcsomag használata hálózati környezetben

Külső fejlesztések

Egyéb információk

Szerzői jogok

Dokumentációk

A programcsomag használata

A programcsomag elősegíti az MNB részére történő adatszolgáltatást. A javasolt felhasználási rend ehhez a következő:

- Adatok bevitele a rendszerbe. Ez történhet kézi felvételezéssel és/vagy külső adatok ellenőrzött gépi betöltésével.
- A bekerült adatokat célszerű ellenőrizni. Ennek több fázisa is lehetséges, végső fázisban el kell készíteni a jelentést és ellenőrizni tartalmi szempontból.
- Az elküldött adatokat addig érdemes a rendszerben tartani, amíg azokból szeretnénk a következő jelentés(ek)be adatot átvinni. Egyébként - az adatbázis méretének csökkentése érdekében - ajánlott az archiválás.

Az adatbázis nem mindig ugyanolyan szerkezetű táblázatokat tartalmaz, mint amit az MNB előír. (Természetesen az MNB-be továbbküldött adatok már igen). Ennek az oka, hogy az adatok bevitelénél és feldolgozásánál nem feltétlenül az MNB előírásnak megfelelő struktúra a legszerencsésebb. Ráadásul a bank is valószínűleg eltérő szerkezetben képes adni az adatait. Ennek feldolgozása egyedi interface programot igényel. Ha ugyanolyan szerkezetben érkezik be az adat, mint amelyet az **adatbázis** igényel, akkor befogadható a standard interface-n keresztül külső adatok ellenőrzött gépi betöltésével.

A beolvasás menete:

Először a rendszer betölti a file-okat (ha nem léteznek, hibajelzést ad), majd ellenőrzi a mezők típusát (szám, dátum, stb.). Ezek után áttölti azokat egy köztes állományba és végrehajtja az előre (felhasználó vagy a rendszer által) megadott ellenőrzési szabályokat. Hiba esetén az adott tételt, vagy tételeket korrigálja vagy törli, majd ha a betöltés nem teszt jellegű betölti az éles adatbázisba is.

A programcsomag használatához szükséges erőforrások

Hardware

IBM kompatibilis számítógép (PC)

Teljesítmény	Minimum	Ajánlott
Processor:	Pentium 300	Pentium.500
Memória:	64MB RAM	128MB RAM
Merevlemez:	200MB	500MBszabad terület.
Perifériák:	Printer (A4 lapformátumot megfelelő sebességgel nyomtatni képes).	

Software

Microsoft Windows 9x, Me, NT 3.x, 4.x, 2000 - angol verzió preferált.

Megfelelő MS-Windows-os nyomtató driver(ek).

Hálózati felhasználás esetén a MS Windows által támogatott hálózati meghajtók

Egyéb beállítások:

- Dátum formátum: amennyiben az adatokat file-okból töltik a rendszerbe, akkor **yyyy.mm.dd** ajánlott, egyébként tetszőleges. Az utolsó karakter nem lehet "." (pont).
- Lista szeparátor: , (nem pontosvessző) - az MNB előírásoknak megfelelően.
- Decimális jel: . (tizedespont) - az MNB előírásoknak megfelelően.

Hálózat

Lásd:

[A programcsomag használata hálózati környezetben](#)

A programcsomag installálása

Az installálás célja, hogy a számítógépre programcsomagot feljuttassuk és bizonyos beállításokat automatikusan elvégezzük. Ezt a műveletet csak egyszer kell végrehajtanunk. Újrainstallálás csak a programcsomag valamelyik elemének sérülése, elveszésének esetén szükséges, vagy ha a programot és az adatokat a kezdeti üres állapotba szeretnénk hozni (például valamilyen tesztelési periódus végén, az éles üzem indítása előtt).

Fontos: az installáció során az általunk felvitt adatokat a rendszer törli, illetve az új és üres adatbázissal felülírja.

Az installálás menete

Helyezzük be az első lemezt. Indítsuk el a Program Manager program File menüpont, Run almenü kiválasztásával az A:\SETUP.EXE programot.

Először egy angol nyelvű felirat jelenik meg három választási lehetőséggel:

- OK Az installáció folytatása.
- Exit Setup Az installáció megszakítása.
- Help Angol nyelvű segédlet az installációhoz.

Válasszuk az OK gombot.

Ezek után a Setup program megvizsgálja gépünket, hogy rá van-e a program már telepítve. Ezután az alábbi választási lehetőségeket kínálja fel:

- Change directory Kíírja a célkönyvtár nevét és ezt lehet változtatni.
- OK Az installáció folytatása.
- Exit Setup Az installáció megszakítása.
- Help Angol nyelvű segédlet az installációhoz.

Válasszuk az OK gombot.

Ha a könyvtár nem létezik (első telepítés), a program megkérdezi, hogy létrehozza-e. *Válasszuk a Yes gombot.*

Ezek után a Setup az alábbi választási lehetőségeket kínálja fel:

- Complete Az installáció folytatása.
- Change directory Kíírja a célkönyvtár nevét és ezt lehet változtatni.
- Exit Setup Az installáció megszakítása.
- Help Angol nyelvű segédlet az installációhoz.

Válasszuk az OK gombot.

Ezután kéri a program a Program Group nevét. *Válasszuk a Continue gombot.*

Megkezdődik a lemezek bemásolása. *Amikor kéri, tegyük be a következő lemezt és üssük le az OK gombot.* A Setup mindig kíírja a bekért lemez sorszámát.

Kövessük ezután a SETUP program útmutatásait A programcsomag ezután lokális meghajtóra települ. Innen az adatokat át lehet telepíteni a hálózatra a megfelelő elérési útvonalak beállításával.

Egyéb információk:

Szerzői jogok

Technikai feltételek, szükséges erőforrások

Az adatbázisok elérhetősége

A programcsomag használata hálózati környezetben

A programok indítása

A programok indítása előtt az előzőleg a Windows alatt indított programokat érdemes bezárni. Mivel az előzőleg indított programoknak nem mindig sikerül minden lefoglalt erőforrást felszabadítani, a legtöbb erőforrást akkor tudjuk a programnak biztosítani, ha közvetlenül a Windows indítása után indítjuk.

Amennyiben hálózatos környezetben használjuk a programot, az indítása előtt győződjünk meg arról, hogy a hálózatba sikeres volt-e bejelentkezésünk !

Ha hálózati hiba fordul elő, a programot zárjuk le és a hiba elhárítása után indítsuk újra. A program installálásakor ellenőrizzük, hogy a megfelelő jogosultságaink megvannak-e, illetve a megfelelő file-ok elérhetőek-e. *A jogosultságok hiányából adódó esetleges program futási hibáért a felhasználó felel. A szerzői jogok tulajdonosa, illetve a forgalmazó semmilyen ebből adódó károsodásra vonatkozóan felelősséget nem vállal.*

Egyéb információk:

Bejelentkezés

Technikai feltételek, szükséges erőforrások

Az adatbázisok elérhetősége

A programcsomag használata hálózati környezetben

Szerzői jogok

Windows szabvány eszközeinek használata

A Windows eszközök használatát a Windows Help tartalmazza. A programcsomag használata speciális kezelési ismereteket nem igényel.

Az adatbeviteli képernyők, dialógus ablakok használata

A mezők között az egér, vagy a **TAB** használatával közlekedhetünk. Ha egy mezőbe belépünk (aktívvá tesszük), a mező kiemelt színnel jelenik meg. Ha a mezőbe beleírtunk (szöveget/számot/stb.), ezután

- **ENTER**, vagy **TAB** billentyű lenyomására a módosítás jóváhagyásra kerül és a következő mezőbe ugrunk.
- **ESC** billentyű lenyomására, a mező eredeti tartalma visszaíródik,
- **Shift+TAB** billentyű mindig az előző mezőbe visz.
- **Shift+F2** hatására külön editor ablakban jeleníti meg az adott mezőt.

Táblázatok használata

A táblázat fejléccel és rácsszerkezetben ábrázolt adatokat jelent.

ISO	Deviza	Megneve
ATS	419	OSZTRÁK SFT
AUD	413	AUSZTF
BEF	405	BELG'
CAD	417	
CHF		

A táblázatokban a **↓** billentyű a következő sorra visz. Egyéb képernyőkön ugyanez a billentyű a következő mezőre visz. A táblázat sorát olyan módon lehet bejelölni, hogy a sor elején levő kis indikátor(gomb)ra {bmc rselect.bmp} kattintunk. Az így bejelölt sort másolhatjuk (Ctrl-C), (esetleg törölhetjük (Del)). Hasonlóan jelöljük be az egész táblázatot a táblázat fejlécei előtt levő indikátor(gomb) segítségével.

A táblázatok oszlopai felcserélhetőek oly módon, hogy az áthelyezni kívánt oszlopot a fejlécre kattintva bejelöljük, majd az egeret lenyomva, jobbra, vagy balra húzzuk. A táblázatok adatait sorba rendezhetjük, szűrőfeltételeket adhatunk meg rájuk, kiválogathatjuk. (lásd később: **Apply Filter** menüpont).

Szerkesztő parancsok

A Windows-ban használt másoló menüparancsok, illetve billentyűkombinációk elérhetőek a program bármelyik részén.

Ctrl-C Raktározza az adatot (Copy)

Ctrl-V Kíírja az elraktározott adatot (Paste)

Ctrl-F Keresés (Find)

Ctrl-H Csere (Replace)

Nyomtatás

A Windows-ban használt File/Print utasítások a menüből elérhetőek a program bármelyik részén. A program mindig az adott gép nyomtatási beállításával dolgozik.

Üzenetküldés

A Windows-ban használt File/Send utasítások a menüből elérhetőek a program bármelyik részén. A program mindig az adott operációs rendszerben használatos levelezési rendszert próbálja indítani.

Ablakok

A Windows-ban használt ablakkezelési utasítások a Window menüből elérhetőek a program bármelyik részén. **FIGYELEM !** Amennyiben egy ablakot nem zárunk be csak felfüggesztjük (minimalizáljuk, ikonizáljuk, stb.) az ablakban levő adatok csak számunkra hozzáférhetőek, a többi felhasználó nem tudja elérni !

Windows szabvány eszközeinek használata - menü

A menü használata

File

Close	Ablak bezárása
Output To...	Adatexport:XLS (Excel), RTF (Word), TXT (Notepad)
Print Setup	Nyomtatás beállítása
Print Preview	Nyomtatási kép
Print...	Nyomtatás
Send...	Adatok exportja és továbblevelezése (Mail)

Edit

Undo	Művelet visszavonása
Cut	Bejelölt adat kimásolása és törlése
Copy	Bejelölt adat kimásolása
Paste	Bejelölt adat bemásolása
Paste Special...	Bejelölt adat bemásolása különböző formátumokba
Delete	Bejelölt adat törlése
Duplicate	Bejelölt adat kimásolása és bemásolása
Select All	Minden adat bejelölése
Select Report/Form	Report/Form bejelölése
Find	Adat megkeresése
Replace	Adat megkeresése és cseréje

Records

Data Entry	Új tétel bevitele
Go To	
	First Első tételre ugrik
	Last Utolsó tételre ugrik
	Next Következő tételre ugrik
	Previous Előző tételre ugrik
	New Új tétel bevitele
Refresh	Az ablak adatainak frissítése
Quick Sort	
	Ascending A tételek rendezése növekvő sorrendben.
	Descending A tételek rendezése csökkenő sorrendben.
Edit Filter/Sort...	Szűrőfeltétel beállítása
Apply Filter	Szűrőfeltétel alkalmazása
Show All Records	Szűrőfeltétel törlése
Allow Editing	A tételek módosítása engedélyezve / sem.

View

Toolbars	Eszköztár beállítása
Options	MS Access rendszerparaméterek

Windows

Tile	Ablakok elrendezése egymás mellé
Cascade	Ablakok elrendezése egymás fölé, eltolással
Arrange Icons	Ikonok elrendezése
	Ez alatt szerepelnek az éppen nyitva levő ablakok, melyek között választhatunk.

Help Segítség

Windows szabvány eszközeinek használata

Szabvány nyomógombok jelentése(i):

A beírt adatok rögzítése, elfogadás, OK.

Kilépés a programból.

Az aktuális ablak bezárása.

Új tétel felvitele.

Tétel törlése.

A beírt adatok táblázatos formátumban történő megtekintése.

Nyomtatási kép képernyőre.

Nyomtatás indítása (képernyőre/nyomtatóra).

Az összes (alap)bejelölés egyszerre történő ki/bekapcsolgatása.

File-ok, könyvtárak közti böngésző.

Adattábla exportálása XLS, RTF, vagy TXT formátumba.

Bejelentkezés

A rendszerben minden felhasználóhoz adható azonosító és jelszó, amellyel azonosíthatja magát a programcsomag számára. Ez a programcsomag minden elemére vonatkozóan azonos.

A program indításakor a bejelentkezési képernyő jelenik meg. **A felhasználó azonosítót** (Név) át tudjuk írni, amennyiben szükséges. Az alapértelmezést a programban tudjuk beállítani. Ez a rendszerben munkaállomásonként (számítógépenként) különböző lehet, külön állítható.

Gépeljük be a **jelszót**. A mező (munkaállomásonként állítható) alapértelmezés szerinti értéke a *password* szó. Amennyiben nem akarjuk, hogy a rendszer jelszót kérjen be, az adott felhasználótól, jelszavát állítsuk a *password* szóra. Ebben az esetben egy ENTER leütésével továbblépünk.

Ezek után az ENTER leütésével léphetünk tovább a főképernyőre.

További információ

Felhasználók beállítása

Főképernyő

A képernyőn levő információk

Bank: GIRO azonosító

Azonosító: törzsszám

Felhasználó: programot használó azonosító neve.

Verzió: a program verziószáma

Adatszolgáltató neve

Listából kiválasztható: **aktuális adatszolgáltatás** (amivel dolgozni szeretnénk)

Tábla: aktuális táblázat (csak a jelentések szerkezeténél veszi figyelembe)

Vonatkozási idő: az aktuális adatszolgáltatás kiválasztása után a legutolsó kötődő időpont. Választható másik is. Ha nem a listában megjelenő vonatkozási időt választunk a program az "Új vonatkozási időpont megadása" ablakot nyitja meg. Itt kiválaszthatjuk, hogy üres táblázatokat szeretnénk, vagy valamelyik korábbi jelentés adatait szeretnénk az új vonatkozási időre betölteni. Az F01, F04, F08 és F09 jelentés korábbi adatai hasonló szerkezetűek, ezért egymásba másolhatóak. Az **Új nap nyitása** gombbal nyitjuk meg az új vonatkozási időt.

Kitöltés dátuma: jelentéskészítés, GIRO-mail file-hoz.

Utolsó: az utolsó érvényes vonatkozási idő az adott adatszolgáltatáshoz.

Ez alatt találhatóak a legfőbb funkciókat indító nyomógombok:

- Felvételezés
- Jelentések nyomtatása, file készítés
- Külső adatok betöltése, ellenőrzése
- Egyéb funkciók

A képernyő legalján az aznapi elküldendő jelentések listája látható.

Felvételezés

Általános tudnivalók

Először a főképernyőn válasszuk ki a legördülő listából a kívánt adatszolgáltatást. Automatikusan megjelenik az adatbázisban található, utolsó vonatkozási idő. Ezt átállíthatjuk. Ha nem a listában megjelenő vonatkozási időt választunk a program az "Új vonatkozási időpont megadása" ablakot nyitja meg. Itt kiválaszthatjuk, hogy üres táblázatokat szeretnénk, vagy valamelyik korábbi jelentés adatait szeretnénk az új vonatkozási időre betölteni. Az F01, F04, F08 és F09 jelentés korábbi adatai hasonló szerkezetűek, ezért egymásba másolhatóak. Az **Új nap nyitása** gombbal nyitjuk meg az új vonatkozási időt.

Akár új napot nyitottunk, akár meglévőt mindenképpen az **Adatok** ablak nyílik ki, amelyben felül látható a kiválasztott adatszolgáltatás, verziója és a vonatkozási idő, illetve a **Törlés** és az **Archiválás** nyomógomb. Alul sorakoznak a táblázatok, melyeket az **Adatok** nyomógombbal tudunk megnyitni.

Adatok

Minden táblázat ablakának címe az adatszolgáltatás azonosítóját és a táblaszámot tartalmazza.

Az adatok rögzítése Magyar Nemzeti Bank által előírt egységekben történik.

A képernyőn a mezők között az ENTER billentyű segítségével haladhatunk előre.

Felvehető táblázatok: (verzió 2.01)

A.sz		Táblázat
E03	01	Napi jelentés forint értékpapír állományokról
E21	01	Hitelintézetek saját tulajdonában lévő és náluk letétbe helyezett, rezidensek által belföldön és külföldön kibocsátott értékpapírok állománya névértéken tulajdonosi bontásban
E21	02	Hitelintézetek saját tulajdonában lévő és náluk letétbe helyezett, nem-rezidensek által belföldön és külföldön kibocsátott értékpapírok állománya tulajdonosi bontásban
E21	03	Hitelintézeteknél letétben elhelyezett, nem-rezidensek tulajdonában lévő rezidensek által kibocsátott értékpapírok állománya és a Magyarországon kibocsátott, letéti jegy formában (ADR, EDR, GDR, stb.) külföldön forgalmazott értékpapírok állománya névértéken
E21	04	Az adatszolgáltató jelentésében először megjelenő külföldi értékpapírok jellemzőinek leírása
E21	05	Az adatszolgáltató által más letétkézelnél letétben elhelyezett értékpapírok
E21	06	Más letétkézelnél által az adatszolgáltatónál letétben elhelyezett értékpapírok állománya
F01	01	Felügyeleti mérleg (Eszközök) – (Források)
F01	02	Tájékoztató adatok
F01	03	Eladott eszközök halasztott fizetéssel, illetve visszavásárlási kötelezettséggel
F01	04	Forint illetve deviza követelések
F01	05	Forint illetve deviza kötelezettségek
F01	06	A nem pénzügyi vállalatok és a háztartások Felügyeleti mérlegben szereplő összes devizahitel- és devizabetét állományainak devizanemenkénti részletezése
F01	07	Eredménykimutatás
F04	01	Felügyeleti mérleg (Eszközök) – (Források)
F04	02	Tájékoztató adatok
F04	03	Eladott eszközök halasztott fizetéssel, illetve visszavásárlási kötelezettséggel
F04	04	Forint illetve deviza követelések
F04	05	Forint illetve deviza kötelezettségek
F04	06	A nem pénzügyi vállalatok és a háztartások Felügyeleti mérlegben szereplő összes devizahitel- és devizabetét állományainak devizanemenkénti részletezése
F04	07	Eredménykimutatás
F08	01	Felügyeleti mérleg (Eszközök) – (Források)
F08	02	Tájékoztató adatok
F08	03	Eladott eszközök halasztott fizetéssel, illetve visszavásárlási kötelezettséggel
F08	04	Forint illetve deviza követelések
F08	05	Forint illetve deviza kötelezettségek
F08	06	A nem pénzügyi vállalatok és a háztartások Felügyeleti mérlegben szereplő összes devizahitel- és devizabetét állományainak devizanemenkénti részletezése
F08	07	Eredménykimutatás
F09	01	Felügyeleti mérleg (Eszközök) – (Források)
F09	02	Tájékoztató adatok

F09	03	Eladott eszközök halasztott fizetéssel, illetve visszavásárlási kötelezettséggel
F09	04	Forint illetve deviza követelések
F09	05	Forint illetve deviza kötelezettségek
F09	06	A nem pénzügyi vállalatok és a háztartások Felügyeleti mérlegben szereplő összes devizahitel- és devizabetét állományainak devizanemenkénti részletezése
F09	07	Eredménykimutatás
F19	01	Nyújtott hitelek negyedév végi állományának részletezése
K02	01	Napi jelentés a bankközi Ft-hitelek és Ft-betétek kamatlábáról
K04	01	Jelentés a háztartási szektor számára folyósított forinthitelek kamatlábáról, állományáról és forgalmáról
K06	01	Eseti tájékoztató valamennyi forintban végzett aktív és passzív bankművelettel kapcsolatban meghirdetett kamatlábról, díjról, jutalékról és egyéb költségről
L06	01	Jegybanki tartalékolási kötelezettség alá eső egyéb tételek adatai
L06	02	Elhelyezendő tartalék a következő tárgyidőszakban
L09	01	Napi jelentés a rezidensekkel szembeni egyes követelések és kötelezettségek állományáról
L11	01	Eszköz-Forrás terv
L12	01	Napi jelentés a rezidensekkel szembeni egyes követelések és kötelezettségek állományáról
P01	01	Bankjegy-és érmeállomány jelentés
P07	01	Magyarországi kártyaelfogadói forgalom a beszámolási időszakban
P27	01	A kibocsátott kártyák száma és jellemzői kártyafajtánkénti bontásban
P27	02	Készpénzfelvételi lehetőségek száma
P27	03	A bankkal szerződött egyéb pénzfelvételi helyek megnevezése
P27	04	A jelentést tevő intézmény által üzemeltetett ATM-ek és kártyát elfogadó, saját bankfiókok területi megoszlása Magyarországon
P27	05	A jelentést tevő bankkal szerződött kereskedői elfogadóhelyek száma
P27	06	A bank által kibocsátott bankkártyák fajtánkénti forgalmi adatai a beszámolási időszakban
P27	07	A bank által kibocsátott garantált csekkek forgalma a beszámolási időszakban
P27	08	Külföldiek magyarországi kártya és garantált csekk forgalma a beszámolási időszakban
P27	09	A Magyarországon ki nem bocsátott, de elfogadott kártyák elfogadóhelyei
P27	10	Eurocsekk elfogadóhelyek száma Magyarországon
P27	11	Bankkártyás visszaélések kibocsátói oldalon a beszámolási időszakban
P27	12	Bankkártyás visszaélések elfogadói oldalon jelentkező káreseménye a beszámolási időszakban kártyafajtánkénti bontásban
P27	13	Garantált csekkel történő visszaélések a beszámolási időszakban
P27	14	Utazási csekk beváltás és értékesítés

Felvételezés - Archiválás és törlés

A kiválasztott adatszolgáltatást adott vonatkozási időre a **Törlés** nyomógommbal törölhetjük, illetve az **Archiválás** nyomógommbal archiválhatjuk. A törlés során a kijelölt adataink (táblázataink) törlődnek *többé nem tudjuk előhívni azokat*. Az archiválás során az archiv adatbázisba kerülnek át, a napi feldolgozást nem lassítják, de később előkereshetők.

A program figyelmeztet, ha a törlendő adatokból nem készült még jelentés, majd rákérdez, hogy valóban törölni akarjuk-e az adatokat. Ezután végrehajtja a kívánt műveletet.

Jelentések

A jelentés elkészítése

A **Jelentések / File készítés** menüpont kiválasztásával elkészíthetjük az előírt adatszolgáltatások tábláit nyomtatóra, illetve képernyőre. A jelentés elkészítése előtt ellenőrizzük a képernyőn levő azonosító adatokat (adatszolgáltatás kódja, verziója, vonatkozási idő, eredeti/módosító bizonylat. Ha nyomtatni kívánunk, jelöljük be a nyomtatandó táblákat a nevük előtt található mezőbe való kattintással.

Kimenet beállítása

A kimenet lehet *nyomtató*, illetve *képernyő*. Ezt az előttük levő ponttal jelölhetjük be.

Nyomtatás

A bejelölt listák nyomtatását a {bmc print.bmp} Nyomtatás indítása gombbal indítjuk.

Mivel a listák, jelentések többsége a képernyőre nem fér ki, használjuk a képernyő széléin megjelenő gördítősávokat. A képernyőn megjelenő listát a menüben található File/Print (Ctrl+P) parancs indítással tudjuk nyomtatni.

Egyéb információk:

Szabvány-nyomógombok jelentése

Egyéb funkciók

Az alábbi funkciók elérhetőek ebből a menüpontból:

Fedezeti és likviditási kimutatások szerkezete

Tablók módosítása

Fedőlapok

Felhasználók beállítása

Egyéb beállítások - Fedőlapok, jelentések adatai

A **Fedőlapok** nyomógombot megnyomva *Adatszolgáltatások adatai* feliratú ablak nyílik ki. Itt tudjuk a legfelső sorban kiválasztott és kiválasztható adatszolgáltatás összes paraméterét beállítani.

A File/Print menüpontot kiválasztva ki tudjuk nyomtatni az adott lapot.

Figyelem! A nyomtatásnál állítsuk be a Current Page/Aktuális oldal-t, különben az összes fedőlapot kinyomtatja!

A képernyő legalján olyan információk jelennek meg, amelyek nem a fedőlap részei, de kitöltésük lényeges lehet:

Aktív: használjuk-e az adott jelentést

Verzió: az adott jelentés verziója

Kimeneti file: technikai info.

Egyéb beállítások - Felhasználók adatai

Az *Tablók* menüpont alatt, a Rendszer - Felhasználók sort kiválasztva (dupla kattintás a néven) a Felhasználók feliratú ablak nyílik ki.

Az **Azonosító** mező jelenti a felhasználó egyedi azonosítóját a rendszerben, kisbetű/nagybetű nem számít. Az *Admin* név a rendszerben fenntartott, törlését a rendszer nem engedélyezi. A adatbázisra külső rendszerekkel való csatlakozás esetén a törlése kerülendő ! Az *Admin* nevű felhasználónak joga van bármelyik másik felhasználó adatait megváltoztatni, míg más felhasználók csak a saját adataikat módosíthatják, vagy új felhasználókat vehetnek fel. A mező kitöltése kötelező.

A **Jelszó** mező az adott felhasználó jelszavát jelenti, kisbetű/nagybetű számít ! Alapértelmezés szerinti értéke: *password*, kitöltése kötelező. A begépeléskor a szöveg helyett csillagok látszanak, az adat jellegénél fogva.

A **Teljes név** mezőbe beírt név fog megjelenni az MNB jelentést fogadó bankszervénél. Kitöltése ajánlott.

Új felhasználót úgy tudunk felvenni, hogy a lista végére lapozunk és a megjelenő üres mezőket kitöltjük.

Az **arcképet ábrázoló nyomógomb** segítségével tudjuk beállítani, hogy az adott munkaállomáson melyik felhasználó adatai jelenjenek bejelentkezéskor. Ugyanennek a felhasználónak az adatai kerülnek a jelentés fedőlapjára a készítő rublikába. (csak hálózati verzió)

Egyéb beállítások - Fedezeti és likviditási kimutatások szerkezete

A **Fedezeti és likviditási kimutatások szerkezete** menüpont alatt a *főképernyőn kiválasztott adatszolgáltatás és annak kiválasztott táblázatának* összesen sorainak szerkezetét tudjuk megtekinteni. Az *adatszolgáltatás sorai* feliratú ablakban megtekinthető és módosítható az összes sor. A {bmc preview.bmp} nyomtatási kép képernyőre nyomógombbal pedig nyomtatható formátumban is látható.

Ha az összesen sorok szerkezetén akarunk változtatni, nyomjuk meg **Összesen sorok szerkezete** nyomógombot. Ekkor az *Összesen sorok szerkezete* ablak nyílik ki, melyben a fejlécben láthatjuk az általunk kiválasztott adatszolgáltatást és táblázatot. A keresendő mező mutatja, hogy melyik soron állunk. Itt a legördülő mezőből tudjuk kiválasztani azt a sort, amelynek komponenseit (alsor) szeretnénk látni az alsó sorokban.

A komponensek közül törölhetünk (sor kijelölése, [Delete] gomb), az utolsó, üres (felvételező) sorba új komponens tudunk beszúrni, illetve az ott levőket módosíthatjuk. A komponens előjel nevű mezője mutatja, hogy milyen előjellel számítja a program az összesen sorba. Ennek ajánlott értékei: 1 vagy -1. Nullát felesleges megadni, egyszerűbb, ha töröljük azt a komponenset. A komponens alsor mezőjére duplán kattintva megmutatja, annak komponenseit, így láthatjuk a részleteket is.

Az ablak becsukásakor a program lementi a beállításainkat, ez eltarthat egy kis ideig.

Egyéb beállítások - Tablók módosítása

A rendszer alapját képező táblázatok (tablók) jelentős része módosítható, természetesen megfelelő gondossággal. Válasszuk ki a megfelelő táblázatot, dupla kattintással a név mezőre, megnyílik. Amennyiben a módosítást elősegítő beviteli képernyő definiálva van az adott táblához, úgy az nyílik meg. A legfontosabb itt megadható adatok:

- Devizák
- Árfolyamok
- Partnerek
- Országok
- Érme/bankjegy táblázat
- Felhasználók

Az alábbi táblázatok közül lehet választani:

Tablók
Adatszolgáltatások
Adatszolgáltatások - táblázatok
Árfolyamok
ATM/POS/Nem elektronikus eszköz
Beállítások - közös
Credit/Debit/Charge
Devizák
Döntési tábla file-betöltéshez
Döntési tábla file-betöltéshez(2)
E21-Értékpapír jelentési egysége
E21-Értékpapír tulajdonságai
E21-Kamatráta bázisok
E21-Letét típusa
E21-Saját/Idegen letétkezelőnél levő
Értékpapírok - ISIN kódok
Értékpapírok árfolyama
Értékpapírtípus(E03)
Értékpapírtípus(E21)
F0-alap(devizák)
F0-Halasztott/Azonnali
F0-Követelés/Tartozás
F0-Sorazonosítók (fedezeti+)
F0-Sorazonosítók (fedezeti+) (?)
F0-Sorazonosítók (fedezeti+) (2)
F0-Sorazonosítók:végpontok (fedezeti+)
Fedőlap:Adatgyűjtés/Adatátvétel
Fedőlap:Adatszolgáltatók típusa
Fedőlap:Címzések tablója
Fedőlap:Egyedi/Aggregált
Fedőlap:Teljeskörű/Reprezentatív
Felvét/Kihelyezés
Felvét/Kihelyezés
Fix/Változó
Hiteltípus (K04)
K02-ÉP. fedezett/fedezetlen
Külföld/Belföld
Külföld/Belföld(P07)
Lejárattípus
Országok
Összefüggések a táblák közt
P01-Érme/bankjegy táblázat
P07-Készpénzfelvétel/Elfogadói forgalom/Áru+szolg.
P27-02 alap

P27-05 alap
P27-Garantált csekk kapcsolódhat hozzá/Nem
P27-Kártyarendszerek
P27-Kereskedőkkel együtt kibocs.t co-branded/Külön
P27-Készpénz felvételére/Vásárlásra/Midkettőre
P27-Kizárólag elektronikus/Elektronikus&imprinter
P27-Kizárólag hazai használatú/Nemzetközi
P27-Kp. felvét-ATM/Kp. Fel.-egyéb/Kereskedői forg.
P27-Kp. felvét/Kereskedői forg.
P27-Lakossági/üzleti kártya
P27-Megyék és megyeszékhelyek
P27-Saját/Idegen hálózatban
P27:Veszteség viselője
Partnerek
Rendszer-Felhasználók
Rendszer-Gyakoriságok
Rendszer-Naptár
Rendszer-Tablók táblázata
Repo/Egyéb (F0)
Saját/Idegen
Szektor:Lakosság/Egyéni vállalkozók
Szektor:Vállalati/Lakossági
Szektorok (E21)
Szektorok (E21) (2)
Szektorok - pénzügyi (MNB honlap)
Szektorok:NPGazdasági szervezetek és pénzügyintézetek
Táblán belüli összesen sorok sorazonosítók alap(2)
Táblán belüli összesen sorok sorazonosítók alapján
Táblán belüli sorazonosító szerkezet
Táblán belüli sorazonosító szerkezet(2)

Egyéb információk:

[Jelentések](#)

[Egyéb funkciók](#)

Az adatok lementése, a Magyar Nemzeti Bank által előírt jelentési kötelezettségnek megfelelően, lemezre, illetve küldés a GIRO-mail felé

A jelentés elkészítése

A **Jelentések / File készítés** menüpont kiválasztásával a program automatikusan elkészíti a Magyar Nemzeti Bank által előírt formátumú adatfile-okat.

A file elkészítése előtt ellenőrizzük a képernyőn levő azonosító adatokat (adatszolgáltatás kódja, verziója, vonatkozási idő, eredeti/módosító bizonylat. A listában szereplő táblák neve előtt található mező állapota nem befolyásolja, hogy a kimeneti file-ba bekerül-e az adott tábla, az csak a nyomtatandó táblák kiválasztásához nyújt segítséget.

File

A file készítést a {bmc print.bmp} GIRO mail / lemez gombbal indítjuk.

Lemezek használata

A Magyar Nemzeti Bank részére beküldött lemezeket 3-6 havonta cseréljük. Ezzel csökkenthetjük a lemezek fizikai sérülésének valószínűségét. A biztonság kedvéért készítsük el a lemezt két példányban, vagy ellenőrizzük le az átmásolt file-okat.

Adatok betöltése külső rendszerekből és ellenőrzése

A menüpont célja, hogy külső rendszerek által készített file-okból az *adatokat betöltse* a napi adatokat tartalmazó adatbázisba, ilyen módon kiváltva a kézi adatrögzítést. A betöltés során a rendszer az *adatokat ellenőrzi* is. Amennyiben valamelyik adat nem felel meg az előírásnak a program bizonyos *hibajavításokat is végez*.

Ez a funkció korábban külön, az Interface programmodulban volt.

Beolvasás /ellenőrzés indítása

Ezt a menüpontot kiválasztva lehet betölteni be az adatokat külső rendszerből az adatbázisba és ellenőrizni, hogy megfelelőek-e. A *"Csak ellenőrzés céljából, az adatbázisba ne kerüljön be."* opciót ha bejelöljük, akkor az adatokat nem tölti be, csak ellenőrzi.

A betöltés során a rendszer beolvassa a megadott file-okat, ellenőrzi a struktúrájukat. Ezután ellenőrzi az adatok tartalmát. Minden file minden tételét megvizsgálja, olyan módon, hogy az Ellenőrzések menüpont alatt leírt összes ellenőrzési funkciót végrehajtja.

Hibalista megtekintése

A beolvasás eredményét tudjuk itt megtekinteni, kinyomtatni (menüből **File/Print**). A hibalista tartalmazza beolvasott állományonként a hiba helyét (tábla, sorszám) és okát (hibakód, megnevezés és a hibás érték). Ha a hibát korrigálni tudta a program, akkor a javítási kód ki van töltve, ha nem, akkor vagy üres, vagy egy "N" betű található benne.

File szintű beállítások

E menüpont alatt a file-okat leíró táblázat található. Oszlopai a következők:

Megnevezés	Az üzlettípus megnevezése
Név	Az input file neve
Formátum	Az input file formátuma
Elérési útvonal	Az input file elérési útvonala
Használt	A beolvasás során betöltendő-e
Törlés	Törlendő - e a cél adatbázistábla a betöltés előtt.
<i>A képernyő felső részén található információk (a fenti táblázat további oszlopai)</i>	
Adatbázis tábla	Az adatbázisban levő cél-adattábla neve.
Átmeneti tábla (DBF)	A beolvasáskor az adatok ellenőrzésére szolgáló ideiglenes file.
Import tábla (Text)	Text file-ok (TXT, CSV) adattípus-ellenőrzésre szolgáló ideiglenes file.

Az **Átmeneti tábla (DBF)** és az **Import tábla (Text)** nyomógombok lenyomásával beletekinthetünk a fenti táblázatokba. *Figyelem ! A táblázatba beleírhatunk adatot kimásolhatunk, stb. ennek semmilyen hatása az adatbázis tartalmára nincs (ezek ideiglenes jellege miatt).*

Az ablak felső részében levő *Elérési útvonal* mellett található egy könyvtár kereső gomb és egy jóváhagyó gomb. A jóváhagyás azt jelenti, hogy az *Elérési útvonal* mező tartalmát bemásolja az összes file- elérési útvonalába.

Figyelem ! Egy adatbázis-táblához több adatfile-t is hozzárendelhetünk. (Például a spot üzletek: Data Spot az adatbázis-tábla. Ebbe több file-t is betölthetünk: KONVERZ.DBF, UGYFKONV.CSV, stb.)

Ellenőrzések

Ez a menüpont tartalmazza az ellenőrzési kódokat és leírásukat. A táblázat oszlopai a következők:

Oszlopnév	Tartalom	Állítható
Tábla	Az adatbázisban levő adattábla neve	nem
Funkció	Javítási funkció kódja	nem
Paraméter	Javítási funkció esetleges paramétere	nem
Mező1, Mező2	Ellenőrzendő mező(k)	nem
Szint	A hiba szintje	nem
Javítás	Javítási kód (leírása a táblázat alján látható, minden funkcióhoz másik tartozhat)	igen
	Lehetséges javítási kódok	nem

Alapértelmezés   A mező alapértelmezés szerinti értéke.

igen

Hibakódok és hibaüzenetek

Ez a menüpont tartalmazza a hibakódokat és leírásukat. A táblázat oszlopai a következők:

- Hibakód (*nem állítható*)
- Leírás

Beállítások

Az alábbi paraméterek láthatóak:

- Egy értéknaphra lehessen többször is beolvasni. (Igen - nem állítható).
- Felülírja-e a bentlévő adatokat.
- A hiányzó, vagy szándékosan kihagyott file-okat üres file-lal pótolja.
- Adattípushiba esetén (dátum, vagy szám mezőbe nem értelmezhető érték kerül) javítsa-e a hibát (üres érték kerül a mezőbe)
- Az állományi adatokat deviza szerint összesítse-e
- Deviza ISO kódokat automatikusan javítsa-e (Igen - nem állítható).
- File szintű hiba esetén leálljon-e a betöltés
- Rekord szintű hiba esetén leálljon-e a betöltés
- Adjon-e hibaüzenetet, minden hibára.

Az input adatok szerkezetének leírása

Ez a menüpont tartalmazza az interface program által definiált input file-ok szerkezetét. A lista a szokásos módon (menüből File/Print) nyomtatható.

Az ellenőrzés leírása

Ez a menüpont tartalmazza az interface program által elvégzett adatellenőrzéseket és korrekciókat. A lista a szokásos módon (menüből File/Print) nyomtatható.

Ismeretlen bankok

A beolvasás során nem azonosított ügyfeleket tudjuk itt törölni/registrálni.

Adatbázis karbantartás

Adatbázis tömörítés

Az adatbázis tömörítés az adatbázis méretét csökkenti, a logikailag törölt rekordokat fizikailag is törli, az adatbázis file-ok töredezettségét megszünteti. Indítása előtt jelöljük be a megfelelő adatbázis elemeket (Javasolt: csak az adattáblákat tartalmazó elemek).

Adatbázis javítása sérülés esetén

Az adatbázis karbantartás fontos eleme javítás, amely a sérült adatbázis hibáit javítja ki. Adatbázis sérülés előfordulhat váratlan hálózati hiba, áramkimaradás, memóriahiányból adódó sérülés, stb. Indítása előtt jelöljük be a megfelelő adatbázis elemeket. Amennyiben a procedura nem járt sikerrel, a telepítő lemezről tudjuk az üres adatbázis elemeit pótolni. Az adatokat éppen ezért célszerű naponta menteni.

Az adatokról biztonsági másolat készítése

A rendszerben kétféleképpen lehet biztonsági másolatot készíteni.

- A DOS COPY parancsa, vagy a Windows File Manager/Intéző segítségével.
- A **Beállítások...** menüpont alatt egy táblázatot találunk, amely tartalmazza az eredeti adatbáziselem nevét és helyét, a (ideiglenes) másolat helyét (ez nem eshet egybe az eredetivel), és egy mezőt, amellyel be lehet állítani azt, hogy a másolat a procedura végén megmaradjon-e, vagy sem. A beállítások elvégzése után a **Tömörítés** funkciót kell indítani. Ekkor a tömörítési funkció lefut, oly módon, hogy az adatbáziselemek másolatait megtartja.

Fontos! A tömörítési funkció indítása előtt győződjünk meg arról, hogy a másolatoknak megfelelő lemezkapacitás áll-e rendelkezésre.

Egyéb információk:

[Az adatbázisok elérhetősége](#)

[A programcsomag használata hálózati környezetben](#)

[Külső fejlesztések](#)

Az adatbázisok elérése

Az adatok elérési útvonalai a program segítségével állíthatók, a **Beállítások...** menüpont alatt, az eredeti file elérési útvonalára kattintva. A program az adatbázis file-okat nem másolja át automatikusan, ezt vagy a **Az adatokról biztonsági másolat készítése** pont alatt található szerint tudjuk elvégezni. A program az **Eredeti** gombra lenyomására az ellenőrzi az új útvonal szerinti file létezését és a teljes adatbázisban a hivatkozásokat átállítja. Ez eltarthat egy rövid ideig. A **Másolat** gomb lenyomásával a kiválasztott könyvtár lesz a tömörítés során az adatbáziselem másolatának helye.

Az adatok külső eszközökből (MS-Query, MS-Excel, stb.) elérhetőek a Windows ODBC szabványának megfelelő eszközökkel.

Az adatbázisból Module, vagy Macro objektum kimásolása a szerzői jogot sérti. Ezen elemek más rendszerekben való felhasználása tilos és használatukért a szerzői jog tulajdonosa, illetve a forgalmazó felelősséget nem vállal.

Egyéb információk:

[A programcsomag használata hálózati környezetben](#)

[Külső fejlesztések](#)

[Szerzői jogok](#)

Hálózati környezet

A program az adatbázisok mindegyikére igényel file keresési, létrehozási, törlési, írási és olvasási jogokat is.

A beolvasást kizárólag exkluzív módon, egyszerre egy felhasználó használhatja.

Programok: (lokális PC-n)

Mnbproc.mdb

Jelentéskészítő programmodul
Adatbázis karbantartó programmodul
Konstans adatok

Egyedi beállítások: (lokális PC-n)

Egyedi beállítások adatai

Általános beállítások: (hálózat)

Dbsys.mdb

Általános beállítások adatai

Adatok: (hálózat)

Dbdata.mdb

Napi tranzakciók adatai

Dbarch.mdb

Archív adatok

Munkafile-ok: (lokális PC-n)

Interface adatok

Munkaadatok

A hálózatra kizárólag a fentiekben említett file-okat célszerű helyezni, a többi file-t lokálisan. Ez növeli az adatbiztonságot és a rendszer sebességét.

A hálózati nyomtatást a Windows kezeli.

Külső fejlesztések

Adatbázis

Az adatbázis a MS Windows ODBC szabványával elérhető, MS Access 97 formátumú file-okban van tárolva. A programot tartalmazó adatbázison való bármilyen beavatkozást célszerű elkerülni, helyette inkább egy másik program-adatbázist létrehozni, mivel a további verziók a külön fejlesztéseket nem akceptálják. A rendszer alapvetően jelentéskészítésre készült, de némely ponton (pozícióvezetés, stb) túlmutat ezeken. A fejlesztések során a felmerült egyedi igények beépítésére, implementálására lehetőség van.

Az adatokat tartalmazó adatbázishoz hozzá lehet férni külső rendszerekből, ezek speciális kapcsolatokat nem tartalmaznak, kivéve az állományok és a tárgynapi forgalmak kapcsolatát.

Fejleszteni az adatbázison legkényelmesebben MS-Access programmal lehet. Amennyiben ez nem áll a felhasználó rendelkezésére, az adatbázis táblái MS-Query-vel, illetve MS-Excel-lel is lekérdezhetők.

Az adatbázisba, az interface programot megkerülve bejuttatott adatok által okozott hibákért a szerző(k) felelősséget nem vállalnak.

Az adatbázis szerkezetét, illetve a mezők jelentését a Fejlesztői dokumentáció tartalmazza. Ez a programcsomagnak nem része.

Szerzői jogok

Az *Adatszolgáltatás az MNB részére* c. programcsomagra és az ehhez tartozó dokumentációra vonatkozó, minden szerzői jog kizárólagos tulajdonosa a **TYMEX BT.**

A programcsomag bármely részének, vagy egészének illetéktelen másolása vagy használata a szerzői jogot sérti.

A programcsomag alkotórészeinek felsorolása a műszaki dokumentáció mellékletében található.

A programban használt MS-Access 97 adatbáziskezelő futtató környezetére és a hozzá tartozó file-okra a Microsoft Corporation szerzői jogai vonatkoznak. A jelenlegi szoftveren kívül más alkalmazás ezzel a környezettel nem futtatható.

Dokumentáció

A dokumentumok telepítés után a <Programkönyvtár>\DOC könyvtárban találhatóak.

A **program felhasználói dokumentációja** a userguid.rtf file-ban, a dokumentumok között található és megegyezik azzal, amit Ön a Help funkció segítségével olvashat.

A **kitöltési útmutató** a <http://www.mnb.hu> címen az interneten található.

A program által használt **help file** a userguid.hlp. Ez a file a programhoz tartozó programcsoportban találhatóak és a Windows szabvány Help programjával olvashatók és nyomtathatók. Elérhetőek a programból is az **F1** billentyű lenyomásával.

A programcsomag **interface** moduljához tartozó **file-szerkezet dokumentációja** az interface program **Adatok importja / Az input adatok szerkezetének leírása** nyomógommbal érhető el. A képernyőn megjelenő információ nyomtatható, illetve RTF, XLS és TXT formátumba exportálható. A dokumentum impform.doc néven a programcsomag részeként a dokumentumok között megtalálható.

A szerzői jogok a fentiekben felsorolt dokumentációra is vonatkoznak

Egyéb információk:

[Szerzői jogok](#)